

„Să vă iubiți unul pe altul! Precum Eu v-am iubit pe voi, așa și voi să vă iubiți unul pe altul!” (Ioan 13,34)

Publicație săptămânală pentru întărire sufletească

web: poienita.iasi.mmb.ro | mail: parohia.poenita@yahoo.ro

www.facebook.com/parohiapoienita

Sfântul Eustatie și soția sa, Teopista, cu cei doi fii: Agapie și Teopist

Duminica după Înălțarea Sfintei Cruci

„Oricine voiește să vină după Mine, să se lepede de sine, să-și ia crucea și să-Mi urmeze Mie” (Marcu 8, 34)

Cu aceste cuvinte începe pericopa evanghelică de astăzi. În Vechiul Testament se vorbește despre umbra Crucii, sau închinarea ei prin diferite obiecte, cum a fost toiagul lui Moise, sau stâlpul pe care a fost atârnat șarpele de aramă; prin diferite semne sau lucrări, cum a fost binecuvântarea fiilor lui Iosif de către bunicul lor, Iacov, brațele întinse ale lui Moise în timpul luptei cu Amalechiții sau semnul care s-a pus pe fruntea celor aleși în vedenia prorocului Iezechiil.

Prin Sfânta Evanghelie de astăzi, ni se dă să înțelegem că Sfânta Cruce are și un înțeles duhovnicesc. În crugul unui an, această evanghelie se citește de două ori: în duminica a treia din Postul mare și în duminica după înălțarea Sfintei Cruci (duminica de astăzi). Aceasta înseamnă că Biserica noastră pune o deosebită stăruință să ne facă să pricepem înțelesul duhovnicesc al crucii.

Care este acest înțeles duhovnicesc al crucii? Înțelesul duhovnicesc al crucii este acela de a urma lui Iisus Hristos. El a fost prigonit din fragedă pruncie și până la moarte, însă a purtat această prigoană cu smerenie și cu multă dragoste pentru neamul omenesc. (...)

„Mântuitorul Iisus Hristos s-a suit în munte” (Matei 5, 1), pe muntele numit al fericirilor și acolo a dat fericirile ca învățături pentru ucenicii Săi, zicând: „Feriți-vă cei săraci cu duhul..., feriviți cei ce plâng..., feriviți cei blânzi..., feriviți cei ce flămânez și însetează de dreptate..., feriviți cei milostivi..., feriviți cei curați cu inima..., feriviți făcătorii de pace..., feriviți cei prigoniți pentru dreptate..., feriviți veți fi voi când vă vor ocări și vă vor prigoni...” (Matei 5, 3—11).

Vorbind despre purtarea Crucii Domnul Iisus Hristos cuprindem toate cele nouă fericiri arătate mai sus într-una singură și anume: „Oricine voiește să vină după Mine să se lepede de sine, să-și ia crucea și să-Mi urmeze Mie”. Hristos nu pentru Sine a purtat Crucea, ci pentru a noastră mântuire. Toți avem de purtat o cruce. Dacă inimile ar începe o dată să vorbească, nu ar mai ajunge niciodată să se oprească, pentru că fiecare își are crucea sa, care mai grea, care mai ușoară, care mai mare, care mai mică. Unde o ducem, cum o purtăm? Crucea durerilor are atâtea drumuri în fața sa. Lesne poți rătăci și atunci, crucea se preface în piatră și te macină, te distruge. Domnul ne-a arătat drumul, când zice: „...să-Mi urmezi Mie”. (Pr. Dr. Octavian Pop | doxologia.ro)

Sfântul Eustatie a fost general al armatei romane din vremea împăratului Traian (98-117). Înainte de a primi botezul se numea Placid. Din viața sa aflăm că într-o zi, aflându-se la vânătoare, a gonit un cerb. Prin descoperire dumnezeiască, vede între coarnele cerbului cinstita Cruce a Mântuitorului și aude un glas dinspre Cruce: „Placide, pentru ce Mă prigonești? Eu sunt Hristos, pe Care tu Îl cinstești fără să știi, prin lucrările tale cele bune”. La puțin timp după această minune, Placid împreună cu soția și copiii săi, s-au botezat. La botez au primit numele de Eustatie, soția lui - Teopista, iar cei doi copii: Agapie și Teopist. După botez, a mers la locul unde i s-a descoperit Dumnezeu pentru a-l mulțumi și aude din nou glasul Domnului care îi vestește că va lua moarte mucenicească. Se retrage din armată pentru o vreme, dar revine la insistențele împăratului Traian. Acesta dorea să iasă învingător din lupta cu barbarii. Armata romană iese învingătoare avându-l conducător pe Eustatie. Între timp împăratul Traian a murit, iar noul împărat Adrian, i-a cerut să aducă jertfe idolilor. Pentru că a refuzat, a fost aruncat la fiare împreună cu familia sa. Pentru că acestea nu le-au făcut niciun rău, au fost aruncați într-un cazan de aramă încins.

Cât de vechi este cultul Maicii Domnului?

Vorbind despre cultul Preasfintei Născătoare de Dumnezeu, trebuie să spunem că el debutează odată cu urarea arhanghelului Gavriil, adresată în timpul arătării de la Nazaret, când i-a vestit că va naște pe Mântuitorul lumii: „Bucură-te, ceea ce ești plină de dar, Marie, Domnul este cu tine!”. Elisabeta, mama Sfântului Ioan Botezătorul, a cinstit-o și chiar ne-a învățat cum s-o numim: „Maica Domnului”. Pruncul Ioan, aflat încă în pântecul maicii sale, „a săltat de bucurie” atunci când Maria a vizitat-o pe Elisabeta. Mântuitorul Hristos, Fiul ei, a cinstit-o în chip deosebit fiindu-i supus și ascultător în vremea copilăriei; mai târziu, la Cana Galileii, i-a împlinit rugăciunea, săvârșind minunea înmulțirii vinului doar la stăruința Maicii Sale. Din această minunată întâmplare, Biserica a numit-o pe Maica Domnului „**rugătoare nebiruită**”, adică nerefuzată de Hristos, Domnul. Poporul a prețuit-o încă din vremea existenței pământești a Fiului ei și Mântuitorului nostru. O știm din spusele femeii anonime pomenite în Evanghelia de la Luca: „Fericit este pântecul care Te-a purtat și sânii de la care te-ai hrănit!”. La auzul vorbelor femeii, Domnul a întărit afirmația ei: așa este, Maica mea este fericită! Însăși Fecioara Maria a profețit: „Iată, de acum mă vor ferici toate neamurile”.

Această preacinstire, întâi într-o formă discretă, s-a manifestat public în decursul vieții Fecioarei Maria, dar și la puțin timp după moartea sa. Furia evreilor la aflarea proslăvirii date ei de soborul ce îi însoțea sicriul către mormânt nu a însemnat o tulburare de moment, ci o izbucnire a unei puternice invidii acumulate, căci cinstirea Preacuratei Maici nu le era străină.

Așadar, cultul Maicii Domnului a existat în Biserică chiar înainte de Sinodul III Ecumenic din anul 431 de la Efes, cunoscând apoi o dezvoltare evidentă, așa după cum ne învață Teologia răsăriteană. Bunăoară, Sfântul Dionisie Areopagitul, furnizând un important indiciu despre un sentiment obștesc tuturor creștinilor din epoca embrionară a Bisericii lui Hristos, spunea: „Mărturisesc înaintea lui Dumnezeu că nu mi s-a părut lucru de crezare că, afară de Dumnezeu, să mai fie cineva plin de atâta putere sufletească și de atâta har dumnezeiesc. Iau martor pe Dumnezeu că, dacă n-aș fi avut în minte și în inimă învățătura dumnezeiască, aș fi socotit pe Fecioara ca pe adevăratul Dumnezeu și i-aș fi dat închinăciunea care se cuvine numai adevăratului Dumnezeu, pentru că mintea omenească nu-și poate închipui mai înaltă mărire, cinste și frumusețe sufletească decât aceea pe care am văzut-o eu”.

Prezența dintru începuturile creștinis-

Un praznic al Maicii Domnului ne oferă întotdeauna binecuvântatul prilej de a stăruii duhovnicește asupra semnificațiilor profunde ale sărbătorii, dar și de a ne reaminti că preacinstirea Maicii Domnului a reprezentat o constantă a Bisericii noastre dreptmăritoare, chiar dintru începuturile ei. (Sursa: Doxologia.ro)

mului a cultului Maicii Domnului ne-o demonstrează și reprezentarea iconografică. O veche tradiție, confirmată în scris din secolul al VI-lea de către Teodor Citețul, ne spune că Sfântul Luca Evangelistul a pictat mai multe icoane închipuind-o pe Fecioara Maria și câteva icoane ale Domnului Hristos.

Ce-i drept, nu au ajuns până la noi prea multe știri despre viața religioasă publică a creștinilor din primele secole, din pricină că ea se desfășura cu precădere în mod tainic, ferit de ochii dușmanilor lui Hristos, în catacombe ori case particulare, spre a se evita prigoana persecutorilor. Icoanele au apărut în catacombe, sub formă simbolică și alegorică, precum pictarea Mântuitorului în chip de miel sau de pește. De aceea, chipul Domnului Hristos și al Sfintei Sale Maici nu se întâlnesc în această perioadă decât în legătură cu anumite evenimente deosebite din Noul Testament: Buna Vestire ori închinarea magilor.

La începutul secolului al II-lea, Sfânta Fecioară este pictată sub înfățișarea unei femei ținând pruncul în brațe sau în alte situații: rugându-se cu mâinile întinse spre cer ori așezată pe un scaun. Cea mai veche din ele, descoperită în cimitirul Priscilei, datează de la jumătatea secolului al II-lea. Născătoarea de Dumnezeu apare aici așezată, cu Pruncul în brațe, în apropierea ei aflându-se profetul Isaia cu rolul profeției sale în partea stângă, iar cu dreapta arătând o stea, „marea lumină” pe care o prevăzuse (Isaia 9, 1). O altă icoană, din catacomba Sfintei Priscila, provenind tot din secolul al II-lea, o reprezintă în momentul Bunei Vestiri, stând pe scaun, iar îngerul Gavriil binevestind.

Foarte veche se crede a fi și icoana Maicii Domnului cu pruncul în brațe din catacomba Sfintei Agnese, originară probabil din secolul al III-lea.

Mărturii despre cinstirea Preasfintei Fecioare încă din primele momente de viață ale Bisericii ne oferă și Sfinții Părinți. De exemplu, în epistolele Sfântului Ighnățiu al Antiohiei (+107) se găsesc cinci texte unde se afirmă fecioria Maicii Domnului, iar Sfinții Iustin și Irineu, îi proclamă maternitatea divină, pururea fecioria și rolul de nouă Evă. Origen (+ 254) sublinia maternitatea ei spirituală, iar Tertulian spunea că „greșeala pe care a comis-o Eva crezând diavolului, a reparat-o Maria prin credința ei în înger”. În viața Sfântului Iustin, martirizat la sfârșitul secolului al II-lea, se menționează rugăciunea către Sfânta Fecioară pentru a-i veni în ajutor. Același rol de ajutoare și mijlocitoare al Născătoarei de Dumnezeu reiese din rugăciunea Sfântului Efreem Sirul, trăitor în veacul al IV-lea: „Prea Sfânta Doamnă, Maica lui Dumnezeu, singura prea curată, sfințește gândurile mele, stăpânește-mi simțurile, pomirile, dă-mi înțelepciune”, iar Sfântul Ambrozio al Milanului ne spune că fecioarele ce intrau în mănăstiri o luau ca pildă, considerând-o chipul desăvârșit al fecioriei.

Aceste succinte mărturii despre cultul Maicii Domnului confirmă faptul că autenticii creștini nu au uitat-o nicicând pe Sfânta Fecioară Maria. Alături de Mântuitorul Hristos, ea este prezentă nu doar în rugăciunile personale, ci și în iconografie, în operele Sfinților Părinți, în locașurile de închinare și spațiul liturgic al Bisericii, dar mai ales în inimile credincioșilor.

(Arhim. Mihail Daniliuc)